

Espoon vammaisneuvosto
sihteeri Sirkku Kiviniitty
sirkku.kiviniitty@espoo.fi

Vammaisneuvoston esitys 5.2.2022

Vastaus vammaisneuvoston esitykseen palvelusetelien tarjoamisesta yli 65-vuotiaiden vammaisten kuntoutukseen

Espoon vammaisneuvosto on 5.2.2022 esittänyt, että Espoon kaupunki, jatkossa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, tarjoaa yli 65-vuotiaiden vammaisten kuntoutuksen palvelusetelillä. Vammaisneuvosto katsoo, että Kelan korvaaman kuntoutuksen päättyessä 65-vuotiaana Espoon kaupunki ei ole tarjonnut tarkoituksenmukaista ja laadukasta kuntoutusta ikääntyneille vammaisille. Lisäksi vammaisneuvosto toteaa, että myös nuorempien vammaisten kuntoutus, esimerkiksi tapaturman sattuessa, on ollut puutteellista.

Espoon kaupungin terveystalvelujen avokuntoutus tarjoaa palveluja sille osoitettujen määrärahojen ja henkilöresurssien puitteissa. Tavoitteena on tarjota laadukkaita palveluja yhdenvertaisin kriteerein ja siten, että pystytään tarjoamaan paras vaikuttavuus väestön terveyteen ja toimintakykyyn. Avokuntoutus järjestää kuntoutusta jokaiselle yksilöllisesti arvioitavan tarpeen ja henkilökohtaisesti laadittavan suunnitelman mukaan. Kuntoutus toteutetaan usein ryhmämuotoisena, jolloin pystytään tarjoamaan laadukasta kuntoutusta enemmän ja useammille. Ryhmämuotoisena toteutetun kuntoutuksen vaikuttavuus on kokemuksen mukaan hyvää. Sen lisäksi että terapeutti voi ohjata montaa asiakasta samaan aikaan yksilölliset tarpeet huomioiden, saadaan ryhmämuotoisessa kuntoutuksessa etua myös vertaistuesta.

Vammaisneuvoston näkemys siitä, että toimintakyvyn ylläpito on ensiarvoisen tärkeä osa vammaisen ihmisen elämässä ja arjessa selviytymisessä, on oikea ja perusteltu. Avokuntoutuksen resurssit on käytettävä oikein ja tarjottava yhdenvertaisesti ja syrjimättä kaikille, sekä ikääntyneille että nuoremmille vammaisille, laadukasta ja vaikuttavaa kuntoutusta.

Mikäli palveluseteliratkaisulla korvattaisiin nykyisiä, itsetuotettuja palveluita, terveystalvelujen näkemyksen mukaan tämä voisi vaarantaa espoolaiselle väestölle tarjottavaa kuntoutusta niin määrällisesti kuin laadullisestikin. Kuntoutuksen resurssien lisäyksellä pystyttäisiin tarjoamaan väestölle enemmän kuntoutusta. Mikäli resurssien lisäykseen päädyttäisiin, tulisi seuraavaksi pohtia sitä, mihin lisääntyvät resurssit kohdennettaisiin ja millä tavoin niillä voitaisiin parhaiten vaikuttaa väestön toimintakykyyn. Palvelusetelillä sarjamuotoisena yksilöterapihana toteutettava kuntoutus ei välttämättä ole kustannustehokkain tai vaikuttavin tapa kuntoutuksen toteutukseen Espoon kokoisessa kaupungissa.

Espoossa tarjottu ohjaus- ja neuvontapainotteinen yksilöterapia sekä pääosin ryhmämuotoisena toteutettava jaksoittainen kuntoutus takaavat laadukkaan kuntoutuksen saatavuuden koko väestölle nykyisillä resursseilla. Toteuttamalla kuntoutus omassa toiminnassa oman ammattitaitoisen henkilökunnan toimesta pystytään parhaiten valvomaan sitä, että toteutettava terapia on laadukasta, vaikuttavaa ja kustannustehokasta ja että sitä tarjotaan väestölle oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Seuraamalla kuntoutuksen vaikutusta ja arvioimalla asiakkaan toimintakykyä jokaisella käyntikerralla pystytään reagoimaan muutoksiin nopeasti ja lisäämään, vähentämään tai muuttamaan terapian muotoa tarpeen mukaan. Tässä on selkeä etu sekä kuntoutuksen laadun, että kustannusten suhteen verrattuna siihen, että kuntoutus toteutettaisiin ennalta määrättyinä sarjoina ostopalveluna tai palvelusetelillä ilman jatkuvaa seurantaa. Nykyisellään tarjottu kuntoutus vastaa laajuudeltaan lakisääteistä väestön terveydenhuoltoa.

Kaupungin palveluja käytettäessä ikääntyneen vammaisen hoidon jatkuvuus voidaan turvata, kun kaupungin potilastietojärjestelmän ja eri ammattikuntien välisen yhteistyön avulla asiakkaan koko palveluketju on hallittavissa ja sama tieto on kaikkien asiakasta hoitavien ammattilaisten käytössä. Erityisesti ikääntyneiden vammaisten kohdalla on erittäin tärkeää, että asiakkaan koko elämäntilanne huomioidaan kuntouksessa ja palveluketju on katkeamaton.

Vammaisneuvosto kertoo, että sen tietoon on tullut tapauksia, joissa kaupungin tekemät kuntoutussuunnitelmat ovat olleet puutteellisia. Mikäli suunnitelmissa on puutteita, tulee näistä puutteista ilmoittaa suunnitelman tehneeseen yksikköön. Espoon kaupungin kuntoutussuunnitelmat ovat tilastojen valossa erittäin laadukkaita. 93,5% Espoon kaupungin avokuntoutuksessa tehdyistä kuntoutussuunnitelmista hyväksytään Kelassa, mikä kertoo henkilökunnan korkeasta ammattitaidosta.

Markus Paananen
terveyspalvelujen johtaja
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Liitteet

Tiedoksi